

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/924/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112233679
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7112233679.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: XX XXX XXX, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej U. B., M. O. X., B. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Námestie legionárov 5, IČO: XX XXX XXX, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Svidník, ul. Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 1 962,78 € s prísl., odvolaní žalobcu a vedľajšieho účastníka proti rozsudku 12C/54/2013-143 zo 17.6.2014 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v jeho napadnutej časti a vo výroku o trovách konania.
Žalobca a vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom rozhodol, že konanie čo do zaplatenia istiny 1 383,18 eur spolu s 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 391,54 eur od 29.9.2011 do zaplatenia zastavil, že žalovaná je povinná do 30.9.2014 zaplatiť žalobcovi 115,92 eur spolu s 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.12.2009 do zaplatenia, 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.1.2010 do zaplatenia, 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.2.2010 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden účastník konania, ani vedľajší účastník na strane žalovanej nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia o. i. uviedol, čoho sa žalobca podaným návrhom z 20.12.2012 domáhal, konštatoval, že pôvodne podal žalobu aj proti žalovanému v 2. rade R. B., ktorý však X.X.XXXX zomrel, preto uznesením č.k. 12C/54/2013-72 z 8.7.2013 konanie voči jeho osobe zastavil a ďalej pokračoval len v konaní proti žalovanej, čím svoj návrh odôvodnil a poukázal na to, že 28.9.2011 uzatvoril žalobca so Slovenskou sporiteľňou, a.s. Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej sa stal novým veriteľom voči žalovanej.

Uviedol, že pôvodný veriteľ - Slovenská sporiteľňa, a.s. na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 7.3.2005 poskytla žalovanej, ako aj jej manželovi úver vo výške 50 000,- Sk (1 659,70 eur) s 11,10%-ným ročným úrokom s tým, že žalovaná s manželom mali uvedený úver zaplatiť v mesačných splátkach po 1 164,- Sk (38,64 eur), že konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.2.2010 a že ku dňu postúpenia pohľadávky samotná pohľadávka mala predstavovať sumu 59 130,71 Sk (1 962,78 eur), ktorá pozostávala z istiny 1 391,54 eur, riadneho úroku 274,76 eur, úroku z omeškania vo výške 296,48 eur. Navyiac žalovaná uznala vyššie uvedený záväzok v dohode o uznaní záväzku.

Na pojednávaní 17.6.2014 žalobca zobral čiastočne žalobu späť čo do zaplatenia istiny 1 383,18 eur s príslušným úrokom z omeškania zo sumy 1 391,54 eur s tým, že žiadal, zaviazat žalovanú k zaplateniu istiny 579,60 eur (t.j. posledných 15. mesačných splátok úveru) s úrokom z omeškania v

zákonom stanovenej výške z jednotlivých súm mesačných splátok vo výške 38,64 eur, vždy od 21. dňa príslušného mesiaca, počínajúc decembrom 2008 až do 21. februára 2010 s tým, že každý úrok z omeškania bude určený až do zaplatenia, že zmluva o úvere je upravená § 497 - 507 Obchodného zákonníka, preto sa jedná o absolútny obchod, čo znamená, že aj tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa má spravovať Obchodným zákonníkom. Z toho dôvodu žiadajú zaplatiť od žalovanej neuhradené a nepremĺčané splátky a namietol, že vedľajšiemu účastníkovi (ďalej len VÚ) v tomto konaní neprislúcha náhrada trov právneho zastúpenia, pretože tieto sú neúčelné, navyše, keď žalovaná sama vzniesla námietku premĺčania a okrem toho, v súčasnej dobe už aj súd musí z úradnej povinnosti na premĺčanie prihliadať a musí ex offo skúmať aj jednotlivé ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy. Účasť VÚ na strane žalovanej je teda nehospodárna. Podotkol, že žalovaná s čiastočným späťvzťahom súhlasila, že mu predložila potvrdenia Slovenskej sporiteľne, a.s. o zaplatení niektorých splátok úveru z obdobia od mája 2005 do mája 2008 a preukázala, že celkovo zaplatili splátky vo výške 35 310,- Sk, čo v prepočte na eurá predstavuje 1 172,08 eur. Uvedené bolo preukázané pokladničnými dokladmi, že zároveň vzniesla námietku premĺčania. Požiadala o možnosť splácania dlžnej sumy v splátkach, keďže žije sama. Deti, ktoré má, sú už dospelé a jej mesačný príjem je okolo 320,- eur, prípadne by súd mohol odložiť splatnosť dlžnej sumy do konca septembra 2014.

Uviedol, že VÚ zaslal vo veci samej dve podania, a to 4.2.2013 a 3.4.2014 a reprodukoval z nich.

Uviedol, že žalobca ako listinný dôkaz do spisu doložil Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenú 7.3.2005 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalovanou a jej manželom R. B. ako dlžníkmi. Zistil, že na základe úverovej zmluvy bol poskytnutý žalovanej a jej manželovi splátkový úver vo výške 50 000,- Sk (1 659,70 eur) s 11,10%-ným ročným úrokom, pričom tento úver mali splatiť v pravidelných mesačných splátkach po 1 164,- EUR (správne Sk pozn. odv. súdu) t. j. 38,64 eur, počnúc 20.4.2005, že konečná splatnosť úveru mala nastať 20.2.2010, že splátky mali byť uhrádzané mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci, že 13.9.2007 Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaná s manželom uzatvorili Dodatok č. 1 k zmluve o splátkovom úvere, v ktorom sa dohodli, že výška splátky v základných podmienkach úverovej zmluvy sa mení z 1 211,- Sk na 1 567,- Sk z dôvodu odkladu splátky s dodržaním lehoty splatnosti na 6 mesiacov. Ostatné ustanovenia úverovej zmluvy neboli týmto dodatkom dotknuté, že k tomu žalobca doložil aj Všeobecné obchodné podmienky (ďalej VOP), Zmluvu o postúpení pohľadávok uzatvorenú medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalobcom z 28.9.2011, k tomu pripojil Prílohu č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, čím preukázal svoju aktívnu legitímáciu v spore, že predložil oznámenia o postúpení pohľadávky adresované tak žalovanej, ako aj jej manželovi 28.9.2011. K tomu pripojil podací hárok, ktorým preukázal, že oznámenia o postúpení pohľadávky boli žalovanej aj jej manželovi zaslané poštou 28.10.2011 a pokusy o zmier adresované žalovanej aj jej manželovi 30.11.2012. Uviedol, že žalobca do spisu doložil aj Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku č. 2160507 uzatvorenú 28.5.2012 medzi žalobcom a žalovanou, ktorou mala žalovaná uznať svoj záväzok voči žalobcovi do výšky 1 391,54 eur, že zároveň sa mala zaviazat' na splatenie tohto záväzku v neurčených splátkach, splatných vždy do 25. dňa v mesiaci, pričom dátum prvej splátky mal byť 25.6.2012a taktiež mala byť uzatvorená touto dohodou aj rozhodcovská doložka.

Poukázal na to, že podaním z 23.1.2013 oznámil vstup do konania VÚ na strane žalovanej.

Konštatoval, že zmluva o splátkovom úvere bola uzatvorená podľa § 497 - 507 Obch. zák., citoval § 497, § 503 ods.2, § 504, § 506 Obch. zák., § 52 ods.1, § 52 ods.2, § 53 ods.1,2, § 53 ods.3, § 100 ods.1, § 101 O. z., § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a uviedol, že vykonaného dokazovania mal preukázané, že právny predchodca žalobcu - Slovenská sporiteľňa, a.s. uzatvorila 7.3.2005 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX s žalovanou a jej manželom, že na základe nej Slovenská sporiteľňa, a.s. poskytla žalovanej a jej manželovi úver vo výške 50 000,- Sk (1 659,70 eur) s úrokovou sadzbou 11,10% ročne, že úver mal byť splácaný v pravidelných mesačných splátkach po 1 164,- Sk (38,64 eur), že prvá splátka mala byť uhradená 20.4.2005, posledná splátka úveru mala byť uhradená 20.2.2010, že splátky boli splatné vždy ku 20. dňu v mesiaci, že 1.3.2007 manžel žalovanej zomrel, že žalovaná 13.9.2007 uzatvorila so Slovenskou sporiteľňou, a.s. Dodatok č. 1 k zmluve o splátkovom úvere, na základe ktorého sa výška splátky zvýšila zo sumy 1.211,- Sk na 1 567,- Sk (52,01 eur), a to z dôvodu odkladu splátky s dodržaním lehoty splatnosti na 6 mesiacov. Na základe žiadosti žalobcu podľa § 96 ods. 1 O.s.p. (ktorého znenie citoval) konanie čo do zaplatenia istiny 1 383,18 eur spolu s 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 391,54 eur od 29.9.2011 do zaplatenia zastavil.

Keďže úverová zmluva bola uzatvorená ešte v roku 2005, posudzoval ustanovenia tejto zmluvy podľa Obch. zák. platného v tom čase, že v zmysle § 504 Obch. zák. žalovaná ako dlžníčka bola povinná vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ju o ich vrátenie veriteľ požiadaval. Ako to vyplýva z prehľadu jednotlivých splátok úveru, žalovaná sa dostala do problémov so splácaním splátok úveru predovšetkým po smrti svojho manžela, a v podstate

od júna 2007 neplatila splátky úveru riadne a včas. Za mesiac júl 2007 splátku uhradila na dvakrát. Riadne bola uhradená splátka za august 2007, potom až za marec 2008, máj 2008, aj to nie v celej výške, a odvtedy žalovaná splátky úveru neuhrádzala. K 20.2.2010 bol podaný úver na zosplatnenie a napriek tomu, že žalobca v žalobe uviedol, že Slovenská sporiteľňa odstúpila od úverovej zmluvy, toto sa počas konania nepreukázalo. Po postúpení pohľadávky zo Slovenskej sporiteľne, a.s. na žalobcu, žalobca mal 28.5.2012 uzatvoriť so žalovanou Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Ako uviedla žalovaná vo svojej výpovedi, zástupca žalobcu, ktorý s ňou uzatváral dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku jej nevysvetlil následky, aké bude mať podpísanie takejto dohody, že nemala vedomosť o premlčaní dlhu v čase podpisu dohody. Ako uviedla, myslela si, že podpísaním uvedenej listiny len potvrdzuje, že v roku 2005 uzatvorila zmluvu o pôžičke. Z predloženej Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zistil, že sa jedná o predtlačný formulár, pričom žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť tento formulár pozmeniť, že z predloženej listiny je zjavné, že žalobcovi išlo pod podmienkou ponuky splátok dosiahnuť predĺženie premlčacej lehoty, o čom svedčí skutočnosť, že v uvedenej dohode ani nie je zapísaná výška splátky, ktorá mala byť takto dohodnutá. Nakoniec žalobca sám upustil od vymáhania celého dlhu, žiadal zaplatiť len nepremilčanú a neuhradenú časť splátok ku podania návrhu, t.j. 4 roky spätne, odkedy bola podaná žaloba, teda od decembra 2008 do zaplatenia. V zmysle ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa súd musí z úradnej povinnosti prihliadať aj na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Okrem toho, žalovaná pri prvom úkone sama vzniesla námietku premlčania. Čo sa týka posúdenia premlčacej lehoty, v zmysle § 52 ods.2 posledná veta O. z. na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Podotkol, že je pravdou, že zmluva o splátkovom úvere bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, premlčanie nie je upravené v ustanoveniach zmluvy o úvere v Obchodnom zákonníku, ale je upravené samostatne, avšak ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, preto musel použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, podľa ktorého je premlčacia lehota trojročná. Preto, keď žaloba bola podaná 20.12.2012, mohol priznať žalobcovi len nárok na zaplatenie neuhradených splátok za obdobie troch rokov spätne, t.j. od 20.12.2009. Súd preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 115,92 eur, t.j. tri splátky po 38,64 eur, a to za mesiace december 2009, január a február 2010. Ostatné splátky boli premlčané, preto súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Citoval znenie § 160 ods.1 veta prvá O.s.p., a uviedol, že vzhľadom na majetkové a zárobkové pomery žalovanej, ako aj na subjekt žalobcu, uložil žalovanej zaplatiť dlžnú sumu s príslušenstvom do konca septembra 2014, aby nebola ohrozená jej minimálna životná úroveň.

Ďalej citoval aj znenie § 517 ods.1 veta prvá, § 517 ods. 2 O. z., § 3 ods.1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. účinného od 1.1.2009 a uzavrel, že žalovaná neplatila zmluvne dohodnuté splátky riadne a včas, dostala sa do omeškania a priznal žalobcovi splátky za poskytnutý úver za mesiace december 2009, január a február 2010, každá splátka bola splatná do 20. dňa príslušného mesiaca, preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi spolu s dlžnou istinou aj zákonný 9%-ný ročný úrok z omeškania z každej mesačnej splátky úveru vo výške 38,64 eur od nasledujúceho dňa po splatnosti splátky, t.j. od 21. dňa príslušného mesiaca až do zaplatenia.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.2 O.s.p. (ktorého znenie citoval) a uviedol, že žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia istiny 1 962,78 eur, priznaných mu bolo 115,92 eur, že z toho vyplýva, že vo veci samej bol vo väčšej miere neúspešný, preto nemá právo na náhradu trov konania. Právo na náhradu trov konania by mala žalovaná, avšak tej žiadne trovy konania nevznikli, preto ani ona nemá právo na náhradu trov konania.

Trovy konania si uplatnil VÚ na strane žalovanej za 2 úkony právnej pomoci, a to za prevzatie a prípravu veci a za napísanie odporu. Pri náhrade trov konania musí brať zreteľ na účelnosť takýchto trov. VÚ vstúpil do konania bez toho, aby žalovaná o tom mala vedomosť, z vlastnej iniciatívy. VÚ žalovanú ani raz nekontaktoval, žalovaná sa sama dostatočným spôsobom procesne bránila, že výsledok konania by dosiahla aj bez intervencie VÚ. Okrem toho, z úradnej povinnosti musí prihliadať na zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákona na ochranu spotrebiteľa, ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa týchto ustanovení posudzovať zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania. Potom vo svetle týchto skutočností, sa právna pomoc VÚ v tomto konkrétnom prípade javí ako neúčelná, preto rozhodol, že ani VÚ nemá právo na náhradu trov konania.

Rozsudok napadol včas odvolaním žalobca v časti, v ktorej súd zamietol žalobný návrh (463,68 € s prísl.) z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu, žiadal zrušiť rozsudok alebo zmeniť a návrhu vyhovieť (§ 220 O.s.p.), a ktoré odôvodnil nasledovne: Podaním

z 20.5.2014 upravit žalobný návrh tak, že požadoval v zmysle § 392 ods.2 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“) splátky splatné avšak nepremlčané ku dňu podania žalobného návrhu, keďže právny predchodca žalobcu - postupca neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovanou na druhej strane. Pri posúdení otázky premlčania vychádzal z ustanovení OBZ. Citoval znenie § 387 ods.1, § 392 ods.2, § 397 OBZ a uviedol, že má za to, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby a na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia OBZ, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-záväzkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, preto je nutné posudzovať predmetný záväzkový vzťah v zmysle ustanovení OBZ. Poukázal na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 2 M Cdo 3/2011 z 28.4.2011, podľa ktorého Ručením sa zabezpečoval záväzok zo zmluvy o úvere (resp. medziúvere). Záväzkové vzťahy, ktoré vznikli zo zmluvy o úvere, sa bez ohľadom na povahu účastníkov spravujú záväzkovou časťou Obchodného zákonníka. Preto aj záväzkové vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzku z úverovej zmluvy, sa spravujú Obchodným zákonníkom (§ 261 ods.4 Obchodného zákonníka), na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/4/2012 z 27.3.2013 a Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/132/2013 z 21.11.2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30.10.2013, sp. zn. 15Co/28/2013, Krajského súdu v Trnave z 20.2.2014, sp. zn. 9Co/I 38/2013, z ktorých citoval. Vzhľadom na vyššie uvedené na daný prípad je nutné aplikovať ustanovenia OBZ s poukazom na komentár k § 52 OZ, k spotrebiteľským zmluvám od P. L., P. X., N., a zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

Nemôže súhlasiť s tým, aby v danom prípade súd postupoval v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOS“), ktoré nadobudlo účinnosť 1.5.2014. Citoval znenie čl. 1 ods.1 Ústavy SR, poukázal na Nález ÚS SR z 24.5.1995, PL. ÚS 16/95 a Nález ÚS SR z 3.3.1996, PL. ÚS 36/9, citoval znenie čl. 125 ods.1,4 písm. a) Ústavy SR a Nález ÚS SR z 8.3.2011, III. ÚS 348/06 - 42. Uviedol, že zastáva názor, že aplikáciou ust. § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods.1 a čl. 1 ods.2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods.1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods.1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods.1 Listiny základných práv a slobôd a čl.1. Dodatočného protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods.3 Ústavy SR a čl. 37 ods.3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.4.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b ZoOS, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdov) ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku, a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci¹ a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Ústava SR priznáva každému z účastníkov súdneho konania rovnaké postavenie. Odhliadnuc od skutočnosti, že možnosť zbaviť sa dlhu vznesením námietky premlčania už sama o sebe znamená zásah do majetkových práv a zásad dobrých mravov, prijatím § 5b ZoOS zákonodarca zašiel ešte ďalej a uložil súdom a iným orgánom povinnosť vyhľadávať dôvody, pre ktoré by mohol nárok veriteľa zamietnuť, či pre ktoré by nemusel priznať veriteľom uplatnený nárok v plnej výške a skúmať dôkazy v tomto svetle, čím zákonodarca de facto zlegalizoval postavenie súdu ako advokáta dlžníka. Porušil tým Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu, ktorá sa v civilnom procese prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Nedovoleným spôsobom tak zasiahol do princípov právneho štátu. V plnej miere sa v tejto súvislosti stotožnil s názorom sudcu Ústavného súdu SR U. L., že zákonodarca a súdy Slovenskej republiky v oblasti ochrany spotrebiteľa zašli už tak ďaleko, že sa dotýkajú samej podstaty a primeranosti práva a

absolútne nevyčovne, paternalisticky a v rozpore so zásadou rovnosti. Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevyčovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, *vigilantibus iura, neminem laedere* a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevyhovenia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnené obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane ústavného súdu, existujúce bagateľné spory tak zahltia všetky sudy Slovenskej republiky (čo je už reálne) a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok, a tým aj v právny štát (čl. 1 ods.1 ústavy). "

Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti a na to, že si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom z 20.12.2012, pričom predmetné ustanovenie § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až 1.5.2014, nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Pokiaľ súd poukazuje na poslednú vetu § 52 ods. 2 OZ, k tomu uviedol, že aplikácie predmetného ustanovenia na daný prípad je úplne vylúčená, keďže predmetné ustanovenie nadobudlo účinnosť až 1.4.2015, tzn. súd v danom prípade vychádzal z neúčinného ustanovenia. Uplatnil voči žalovanej trovy konania v prvostupňovom i odvolacom konaní, pričom trovy právneho zastúpenia odvolacieho konania pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 37,85 € s DPH a režijného paušálu k úkonu právnej služby vo výške 9,65 € s DPH, spolu 47,50 € s DPH (podanie odvolania).

V zákonnej lehote napadol odvolaním rozsudok aj VÚ a to len proti výroku, ktorým súd rozhodol, že nemá právo na náhradu trov konania s poukazom na ich neúčelnosť. K argumentácii súdu, že žalovaná sa v konaní dostatočne procesne bránila sama, tak je presvedčený, že toto jej konanie bolo ovplyvnené ním podaným odporom. Až z jeho podania sa zrejme žalovaná dozvedela o možnosti vzniesenia námietky premlčania a jej dôsledkoch, ako aj o nekalých obchodných praktikách žalobcu. Ak by tomu tak nebolo, nevie si vysvetliť z akého dôvodu by žalovaná podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorou sa žalobca snažil dosiahnuť predĺženie premlčacej doby, ak by už v tom čase mala vedomosť o inštitúte premlčania. Dal do pozornosti fakt, že námietku premlčania vzniesol v podaní z 30.1.2013 a až následne na pojednávaní 17.6.2014, ako je to uvedené v poslednom odseku na 2. strane odôvodnenia napadnutého rozsudku, tak urobila aj sama žalovaná.

K tomu, že súd si je vedomý svojich úradných povinností prihliadať na zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákona na ochranu spotrebiteľa, ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch poznamenal, že v čase kedy vzniesol námietku premlčania, súd ešte nemal povinnosť prihliadať ex offo na premlčanie a nikto z účastníkov konania, ani súd, v tom čase, nemohol vedieť, že v budúcnosti sa táto povinnosť súdom uzákoní. Povinnosť z úradnej moci prihliadať na premlčanie majú sudy až od 1.5.2014. Ak súd konštatuje, na odôvodnenie nepriznania trov konania, že on do konania vstúpil z vlastnej iniciatívy („Vedľajší účastník na strane odporkyne vstúpil do konania bez toho, aby o tom mala vedomosť, z vlastnej iniciatívy."), tak mu zrejme nieje známe znenie § 93 ods.2,3,4 O. s. p.. Poukázal na postavenie združenia, ako vedľajšieho účastníka, v najnovšom Občianskom súdnom poriadku Komentár - I. diel, 2. Vydanie 2012, autorov Števek/Ficová a kolektív, Beckovej edície komentovaných zákonov, nakladateľstva C.H.Beck, str. 327-331, a uviedol, že nevie na základe akého hmotného alebo procesného ustanovenia očakáva súd od Združenia, aby kontaktoval odporkyňu. Pri množstve spotrebiteľských konaní, v ktorých figurujeme je kontaktovanie každého spotrebiteľa, vzhľadom na personálne a materiálne možnosti Združenia priam nemožné. Dôležitý je však podľa jeho názoru výsledok konania a hlavne to, že spotrebiteľovi bola poskytnutá náležitá ochrana jeho práv. S argumentáciou súdu, že v tomto konaní sú jeho trovy neúčelné, sa už judikatúra krajských súdov vyporiadala. Za všetky poukázal napr. na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 13Co/193/2012, z 30.7.2012, uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/127/2013, z 30.8.2013 (z ktorých citoval), že jemu ide o vyčistenie spotrebiteľských právnych vzťahov od nečestnosti a nemorálnosti a sudy by mu v tom nemali brániť, ale podporiť, že cieľom štátu a jeho orgánov, by malo byť, vniesť do spotrebiteľských právnych vzťahov čestnosť a morálnosť, že vzhľadom na státisíce konaní, ktoré vyvolávajú ekonomicky, materiálne a personálne vybavení dodávatelia a vymáhačské spoločnosti, nemajú neziskové združenia šancu držať so žalobcami krok. V tom momente ako sa nájde efektívny spôsob pre činnosť združení, s pomocou advokátskych kancelárií, vynoria sa ihneď úvahy o nehospodárnosti, nadbytočnosti a účelovosti právneho zastúpenia, s poukazom na množstvo vecí a náhradu trov právneho zastúpenia.

Pri takomto rozhodovaní o náhrade trov konania sa dodávateľom a vymáhačským spoločnostiam stále oplatí zahľcovať sudy na Slovensku tisícmi ďalších žalôb. Nič neriskujú. Citoval znenie čl. 169 ods.1 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 38 Charty základných práv EÚ, čl. 47 Charty základných práv EÚ a uviedol, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná

nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať, že právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Žiadna norma, upravujúca právny status Združenia na ochranu spotrebiteľov neobmedzuje, a ani nemôže obmedzovať ústavné právo na právne služby a ani s tým spojené práva na náhradu trov konania. Konštatovania súdu, o neúčelnosti vynaložených nákladoch na zastupovanie, objektívne prispievajú k ochrane hospodárskych záujmov vymáhačských a dodávateľských organizácií, ktorých hospodárska politika je založená na používaní neprijateľných zmluvných podmienok, nekalých obchodných praktík a v masovom uplatňovaní premlčaných pohľadávok. Vstupom VÚ, zastúpeného advokátom do konania, sa navrhovateľ zrazu v súdnych konaniach začína ocitáť v postavení, v ktorom nachádza rovnocenného partnera v riešení právnych otázok súvisiacich s prebiehajúcimi spormi, pretože samotní spotrebiteľia sa nedokážu náležite brániť. Prax potvrdzuje, že najväčšie možnosti na efektívnu pomoc spotrebiteľom poskytuje práve inštitút VÚ. Neinformovaný a rezignovaný spotrebiteľ nevyhľadá ani advokáta ani združenie, a ak áno tak len výnimočne. Jeho účasť v konaní, je pre spotrebiteľa efektívna, v zmysle cieľov a účelu, na ktorý je združenie založené.

Svojou činnosťou naplňa vysoké ciele politiky EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľov, ako na to poukázal vyššie (čl. 169 ods.1 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 38 Charty základných práv EÚ, príslušné smernice EÚ a rozsudky Súdneho dvora EÚ, vnútroštátna právna úprava, najmä zákon o ochrane spotrebiteľov).

Do pozornosti dal novelizované znenie § 137 O. s. p., podľa ktorého trovy konania sú, okrem iného náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a priznať mu náhradu trov konania v pomernej výške, ktoré špecifikoval a uviedol, že súd žalobe vyhovel v rozsahu 115,92 eura. Žalobca bol úspešný v pomere 5,91% a žalovaný v pomere 94,09 %, že pomer úspechu žalobcu a žalovaného predstavuje 88,18 % a z vyčíslených trov konania vo výške 486,32 eur, to predstavuje sumu 428,84 eur.

Rozsudok, v jeho prvom a druhom výroku, nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a rozsudok vo výroku, ktorým žaloba bola zamietnutá a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods.1,2 O. s. p., lebo súd úplne zistil skutkový stav, správne ju právne posúdil, odôvodnenie má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, pretože dôvody rozsudku sú správne, na čom nič nemení ani podané odvolanie zo strany žalobcu ani VÚ.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poukazuje odvolací súd na Rozsudok Najvyššieho súdu SR 3 MCdo 12/2014 z 21.4.2015, v ktorom zdôraznil, že pre posudzovanie premlčania prvostupňový súd musí vziať na zreteľ § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnúť na zákonný dôvod,

ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods.2 vetu tretiu O. z., podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia O. z., aj keď inak by sa mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1.5.2014. Odvolací súd sa s týmito závermi - mutatis mutandis v celom rozsahu stotožňuje.

Právny vzťah vzniknutý na základe uzatvorenej zmluvy sa spravoval aj ust. z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov platného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (k 15.6.2006).

Podľa § 1 ods.1 tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods.2 zákon sa nevzťahuje na zmluvy a) o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu, b) o nájme, ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu, c) o poskytnutí úveru bez platby úroku a poplatkov, ktoré zabezpečujú splatenie úveru jednou splátkou, d) o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 EUR a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 EUR; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver, e) na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov, f) o sústavnom poskytovaní služieb, za ktoré spotrebiteľ platí počas ich poskytovania v splátkach.

Podľa § 1 ods. 3 zákon sa ďalej nevzťahuje na úver formou preddavku na bežný účet poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditné karty.

Poznámka pod bodom 1 k § 1 ods.2 cit. zák. odkazuje na § 497 až 507 Obch. zák., § 1 ods.2 písm. b) zákona č. 21/1992 Zb. o bankách v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného je zrejmé, že len tie úverové zmluvy na ktoré sa nevzťahuje z. č. 258/2001 Z. z., na tieto sa vzťahujú prísl. ust. Obch. z. a zák. o bankách. V dôsledku uvedeného je možné uzavrieť, že na ostatné (cit. zák. upravené) sa vzťahujú predpisy O. z. a teda aj prísl. ust. o premlčaní.

K použitému § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je potrebné zdôrazniť, že ide o právnu normu procesného charakteru, čo vyplýva z jej jazykového výkladu, z ktorého je zrejmé, že sa ňou ukladajú povinnosti (prihliadať aj bez návrhu) orgánu (väčšinou súd) pri rozhodovacej činnosti o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv na rozdiel od hmotnoprávných predpisov, ktoré o.i. stanovujú ako majú konať účastníci (zmluvné strany) občianskoprávného vzťahu. Bez akýkoľvek pochyb ide o úpravu procesnej normy, pri ktorých ide tzv. okamžitú aplikabilitu, teda, že procesná norma pôsobí odo dňa nadobudnutia účinnosti na všetky „živé“ spory prebiehajúce na súdoch.

To znamená, že cit. ust. bolo účinné v čase rozhodovania súdu a súd mal na neho prihliadať. Súd postupoval správne, keď pre určenie premlčania použil § 100, § 101 a § 103 O. z. a určil, že nárok žalobcu nie je premlčaný v časti dlhu zodpovedajúceho sume 115,92 eur spolu s 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.12.2009 do zaplatenia, 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.1.2010 do zaplatenia, 9%-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,64 eur od 21.2.2010 do zaplatenia a to s prihliadnutím na Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Je na žalobcovi (resp. veriteľovi), aby si počínal tak, aby svoje práva uplatňoval riadne a včas a to v zmysle zásady právo patrí bdelym, čo je aj funkciou premlčania, kedy sa povinnému subjektu uľahčuje jeho obrana proti právam, ktoré trvali dlhú dobu.

Prvostupňový súd správne postupoval, ak priznal nárok za obdobie troch rokov späťne od podania žaloby, teda od 20.12.2012, t.j. od 20.12.2009 sumu 115,92 eur, za tri splátky po 38,64 eur, a to za mesiace december 2009, január a február 2010.

K odvolaniu VÚ je treba doplniť, že z rozhodovacej činnosti súdov týkajúcej sa priznávania trov právneho zastúpenia VÚ je zrejmý právny názor, že trovy vynaložené VÚ, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že VÚ - vzhľadom na svoj

cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný VÚ je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. VÚ má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelne bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má VÚ rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zastúpením v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zastupovanie advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup VÚ do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ VÚ, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako VÚ a na svoje zastupovanie splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobca a vedľajší účastník v odvolacom konaní nemali úspech, preto nemajú právo na náhradu trov konania a úspešnej žalovanej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.